

Bruxelles, den 13.9.2013
COM(2013) 638 final

**RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET OG
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG**

**Gennemførelse af meddelelsen om energiforsyningsikkerhed og internationalt
samarbejde og af Energirådets konklusioner af november 2011**

{SWD(2013) 334 final}

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET OG DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

Gennemførelse af meddelelsen om energiforsynings sikkerhed og internationalt samarbejde og af Energirådets konklusioner af november 2011

Denne rapport gennemgår de vigtigste resultater af EU's eksterne energipolitik siden 2011. Kommissionen har udarbejdet rapporten i samarbejde med Tjenesten for EU's Optræden Udadtil.

1. INDLEDNING

Sikker, bæredygtig og konkurrencedygtig energi er yderst vigtig for EU's økonomi, industri og borgere. Det kræver handling internt i EU og passende instrumenter, der kan fremme EU's interesser udadtil, hvis disse politiske mål skal nås.

For at styrke EU's eksterne energipolitik vedtog Kommissionen den 7. september 2011 meddelelsen om energiforsynings sikkerhed og internationalt samarbejde "EU's energipolitik: Samarbejde med partnere uden for vores grænser"¹. Med denne meddelelse blev der for første gang fastlagt en omfattende ekstern energipolitik og udpeget 43 specifikke foranstaltninger, der skal gennemføres. Forslaget kom som svar på Det Europæiske Råds anmodning af 4. februar 2011 om at forbedre overensstemmelsen og sammenhængen i EU's optræden udadtil på energiområdet - dens betydning for målene for EU's energipolitik taget i betragtning.

Den eksterne energistrategi, som blev fastlagt i 2011, har skabt stor fremdrift for en række EU-initiativer på området. EU's forsynings sikkerhed er blevet styrket gennem udvikling og udnyttelse af egne vedvarende energikilder, forbedring af energieffektiviteten og diversificering af eksterne energikilder, -forsyninger og -ruter. Samtidig er det gensidigt fordelagtige samarbejde med Europas eksisterende leverandører bibeholdt. Med den seneste udvikling, hvor der er valgt en rute til den sydlige korridor, er EU kommet et skridt videre med hensyn til at skabe en direkte forbindelse til det ressourcerige område omkring Det Kaspiske Hav. Det tætte samarbejde med Rusland er fortsat, hvilket afspejler landets rolle som EU's vigtigste energileverandør, og moderniseringen af Ukraines gastransmissionssystem, der er hovedkorridor for Ruslands forsyning af gas til EU, er ligeledes blevet prioriteret. På baggrund af den globale udvikling, f.eks. skifergas- og olieproduktionen i USA og de nye opdagelser i det østlige Middelhavsområde og Afrika, vil EU's diversificeringsbestræbelser fortsætte. I den forbindelse er det vigtigt med yderligere forbedringer af infrastrukturforbindelserne til nabolandene. Den første EU-liste over projekter af fælles interesse vil bl.a. indeholde forbindelser til tredjelande, og sammenkoblingskapaciteten med tredjelande vil være genstand for fremtidige overvejelser med henblik på at støtte oprettelsen af et ægte fælleseuropæisk energimarked.

Udover energisikkerhed har bæredygtig energipolitik, fremme af vedvarende energi og energieffektivitet såvel som teknologisk forskning og innovationsforanstaltninger udgjort kernen i EU's samarbejde med de fleste partnerlande og internationale organisationer. I mange af EU's partnerlande er der sket en betydelig udvikling inden for disse områder, og EU har haft rig mulighed for at dele sine reguleringsmæssige erfaringer og politiske strategier. Det har også været vigtigt i forholdet til forbrugerlande som Kina, men også i stigende grad i EU's

¹ KOM(2011) 539.

drøftelser med producentlandene, herunder landene i det sydlige Middelhavsområde og traditionelle leverandører som Saudi-Arabien.

EU har gennem sin samarbejdsindsats arbejdet for at fremme gennemsigtige, konkurrencedygtige og likvide globale energimarkeder. Nøgleprincipper for handel og investeringer som ikke-diskrimination og markedsadgang er blevet, og vil fortsat blive, forhandlet i bilaterale aftaler og inden for multilaterale lovrammer. Hertil kommer initiativer som f.eks. samarbejdet med Japan om udviklingen af de globale gasmarkeder og drøftelser i EU-USA-Energirådet vedrørende USA's eksport af LNG. Dertil kommer indsatsen for at øge industriens samarbejde på energiområdet, som er indgået i mange af EU's dialoger. Foranstaltninger, der bidrager til at forbedre EU's konkurrenceevne, vil fortsat være en væsentlig del af EU's energidialoger. EU's konkurrenceevne over for globale økonomiske modparter vil være en vigtig del af den undersøgelse af udviklingen af energiomkostninger og -priser, som Kommissionen p.t. er ved at forberede på Det Europæiske Råds anmodning fra maj 2013.

I Rådets konklusioner om EU's eksterne energipolitik², som blev vedtaget i november 2011, bliver Kommissionen opfordret til inden udgangen af 2013 at fremlægge en rapport om strategiens gennemførelse. Formålet med rapporten er at underrette Rådet og Europa-Parlamentet om, hvilke fremskridt der er gjort i gennemførelsen af de prioriteringer, der blev fremhævet i Kommissionens meddelelse og i Rådets konklusioner fra november 2011. Rapporten fungerer også som input til medlemsstaternes drøftelser om udviklingen af EU's eksterne energipolitik, jf. aftalen med Det Europæiske Råd fra maj 2013 i følge hvilken medlemsstaterne skal øge samarbejdet for at støtte EU's eksterne energipolitik - den voksende sammenhæng mellem de interne og eksterne energimarkeder taget i betragtning.

2. FAKTORER MED BETYDNING FOR EU'S EKSTERNE ENERGIPOLITISKE PRIORITETER

Da Kommissionen i september 2011 fremlagde sit forslag om de eksterne energipolitiske prioriteter, var den voksende andel af vækstøkonomier inden for den globale energiefterspørgsel, EU's øgede importafhængighed og behovet for global håndtering af klima-, miljø- og konkurrenceproblemer nøglefaktorer for fastlæggelsen af EU's prioriteter.

Her to år senere er disse globale udviklingstendenser i vid udstrækning stadig gældende og er i visse tilfælde endog blevet mere udtalte. Den voksende efterspørgsel i de asiatiske vækstøkonomier og andre dele af verden har været vedholdende og har medført en forskydning mod øst af de globale energihandelsstrømme. Kina og Indien stod i 2012 for næsten 90 % af nettovæksten inden for det globale energiforbrug³, og det forventes, at deres energiefterspørgsel frem til 2035 vil vokse med henholdsvis 60 % og 100 %⁴. Vækstøkonomierne begynder pga. denne vækst i forbruget at spille en mere aktiv rolle i de globale energidrøftelser, og det vil uvægerligt føre til ændringer af den globale energiforvaltning. Der er behov for yderligere undersøgelser af de geopolitiske konsekvenser ved denne udvikling og deres betydning for EU's energisikkerhed og udenrigspolitiske interesser.

Aktuelle fremskrivninger viser, at EU i fremtiden bliver afhængig af energiimport. Det gælder nærmere bestemt mere end 90 % af EU's samlede olieforbrug og mere end 70 % af

² Rådets konklusioner (Transport, Telekommunikation og Energi) af 24. november 2011 vedrørende meddelelsen om energiforsyningsikkerhed og internationalt samarbejde - "EU's energipolitik: Samarbejde med partnere uden for EU", (17615/11).

³ BP Statistical Review of World Energy 2012, <http://www.bp.com/en/global/corporate/about-bp/statistical-review-of-world-energy-2013.html>.

⁴ World Energy Outlook 2012, International Energy Agency.

gasforbruget. En global klimaaftale er endnu ikke på plads, men mange lande er ved at gennemføre nationale foranstaltninger inden for energieffektivitet og vedvarende energi. Det drejer sig bl.a. om fastsættelse af energiintensitet og forbrugsmål i Kina, indførelse af politikker vedrørende standarder for produktion af elektricitet fra vedvarende energikilder (renewable portfolio standards) i de fleste amerikanske stater, oprettelse af et obligatorisk handelssystem for energisparepligtordninger i Indien eller fastsættelse af mål for vedvarende energi og energieffektivitet i Tyrkiet. I det omfang de internationale klimaforhandlinger har en energipolitisk dimension, bør EU bestræbe sig på at støtte disse forhandlinger gennem sine kontakter med de vigtigste energiforbrugende lande.

Situationen i Mellemøsten og Nordafrika er fortsat skrøbelig, og det påvirker energimarkederne. Den geopolitiske situation har sat en dæmper på EU's energisamarbejde med landene i området og tydeliggjort behovet for pragmatiske og målrettede tiltag.

Fukushima-ulykken har øget kravene om at sætte de højeste nukleare sikkerhedsstandarder på verdensplan. Samtidig er atomenergi i visse lande blevet fjernet fra listen over lavemissionsløsninger. Ulykken har ført til et øget samarbejde om nuklear sikkerhed med vores eksisterende partnere, hvilket f.eks. er tilfældet i Den Internationale Atomenergiorganisation (IAEA).

Den nok mest betydningsfulde udvikling de sidste to år har været den øgede ukonventionelle olie- og gasproduktion i Nordamerika. Konkurrencedygtig ukonventionel gas har fortrængt kul i USA's energisektor - et skift⁵, som har bidraget til, at landets drivhusgasemissioner faldt med 3,8 % i 2012, og som giver især de energiintensive industrier i USA (f.eks. petrokemi, raffinering, aluminium og stål) en klar konkurrencemæssig fordel. I 2012 voksede Europas efterspørgslen på kul med 2,8 % sammenlignet med det seneste årtis gennemsnitlige fald på 1,3 %. Denne udvikling har betydet, at drivhusgasemissionerne er vokset i visse medlemsstater, herunder Tyskland og Det Forenede Kongerige⁶. Forskelle i de endelige gas- og elektricitetspriser på de amerikanske, europæiske og asiatiske markeder har skabt bekymring om EU's konkurrenceevne. Potentiel amerikansk eksport af naturgas og olie har også rejst spørgsmål om betydningen af USA's udenrigspolitiske prioriteter og om landets rolle på de globale energimarkeder. Men udviklingen har først og fremmest vist, at energimarkederne er indbyrdes forbundet, og at EU's energimarked i lige så høj grad skal tage højde for, hvad der sker uden for grænserne som inden for.

Skifergaspotentialer i andre lande har skabt nye perspektiver på det globale energimarked, samtidig med at der dukker nye leverandører af konventionelle fossile brændstoffer op fra det østlige Middelhavsområde og Østafrika. De nye potentielle kilder vil på mellemlang sigt kunne spille en stadig større rolle i EU's diversificeringsstrategi. Derudover vil der skulle tages hensyn til udviklingens betydning for de energi- og udenrigspolitiske overvejelser, der gøres i andre store gas- og olieeksporterende lande såsom Rusland, Qatar, Irak m.fl.

Energisikkerhed, konkurrenceevne og bæredygtighed vil under disse komplekse forhold fortsat være drivkraften bag EU's eksterne energiprioriteter.

3. KOORDINERING AF EU'S EKSTERNE ENERGIPOLITIK

For at forbedre sammenhæng og koordinering på EU-niveau af meddelelser til specifikke partnerlande har Kommissionen foreslået en række opfølgingsforanstaltninger,

⁵ "Redrawing the Energy-Climate Map," særberet fra World Energy Outlook, International Energy Agency, juni 2013.

⁶ "Redrawing the Energy-Climate Map," særberet fra World Energy Outlook, International Energy Agency, juni 2013.

bl.a. vedrørende øget samarbejde mellem medlemsstaterne vedrørende deres mellemstatslige aftaler med tredjelande. Med Kommissionens meddelelse fulgte forslaget om en mekanisme for udveksling af oplysninger om sådanne aftaler. Efter forhandlinger mellem medlovgiverne blev Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om indførelse af en sådan mekanisme vedtaget den 25. oktober 2012⁷.

Gennemsigthed af mellemstatslige aftaler

Mekanismen for udveksling af oplysninger om mellemstatslige aftaler mellem medlemsstater og tredjelande inden for energiområdet (afgørelse nr. 994/2012/EU) trådte i kraft den 17. november 2012. Den pålægger medlemsstaterne at forelægge dels de af deres eksisterende juridisk bindende aftaler, der har indvirkning på det indre energimarkeds virkemåde eller funktionsmåde eller på energiforsynings sikkerheden, dels nye aftaler, når de er ratificeret. Under hensyntagen til fortrolighed forelægges aftalerne følgelig for de andre medlemsstater. Mekanismen gør det også muligt for medlemsstaterne at underrette Kommissionen om deres igangværende forhandlinger om mellemstatslige aftaler, indvillige i Kommissionens deltagelse i sådanne forhandlinger og anmode om kompabilitetskontrol af aftaleudkastene.

Siden vedtagelsen af mekanismen er der blevet oprettet en sikker database. Kommissionen har indtil videre fået fremsendt 114 mellemstatslige aftaler, analyseret deres forenelighed med EU-lovgivningen og i få tilfælde rejst sager mod de pågældende medlemsstater. De fleste aftaler er blevet delt i deres helhed med andre medlemsstater.

Gennemgangen af de aftaler, der indtil videre er blevet indgivet, har afdækket enkelte bestemmelser, der har højere risiko for ikke at være forenelige med EU-lovgivningen. Kommissionen vil inden udgangen af 2013 organisere et møde med medlemsstaterne, hvor der kan udveksles erfaringer i forbindelse med de indgivne aftaler, indkredses fælles problemer og træffes mulige foranstaltninger, der kan mindske uforenelighederne.

Udover dette retlige instrument er der også taget andre initiativer, som skal øge informationsudvekslingen mellem medlemsstaterne om emner, der er relevante for de eksterne energiforbindelser. Der vil finde månedlige drøftelser sted i Rådets Energigruppe, hvor Kommissionen opdaterer medlemsstaterne om EU's foranstaltninger og vigtige møder, og hvor EU's holdninger - hvor sådanne kræves - bliver forberedt. Gaskoordinationsgruppen har lettet koordineringen af forsynings sikkerhedsforanstaltninger på EU-niveau og har afholdt drøftelser med udbyder-, forbruger- og transitlande såsom Rusland, Ukraine, Algeriet, Schweiz, USA og Canada. Som det tidligere har været tilfældet, har de formelle møder i Rådet (energi) internationale forbindelser på energiområdet på dagsordenen, hvilket muliggør informationsudveksling og drøftelser på ministerniveau. Ved Det Europæiske Råds møde i maj 2013 forpligtede medlemsstaterne sig til at øge samarbejdet for at støtte EU's eksterne energipolitik og evaluere udviklingen heraf.

Også i andre rådsformationer, Rådets arbejdsgrupper og uformelle netværk som Den Udenrigs- og Sikkerhedspolitiske Komité, det uformelle netværk af generaldirektører i EU's udenrigsministerier om globale spørgsmål og Rådets geografiske arbejdsgrupper er hyppigheden af drøftelserne om den eksterne energipolitik taget til. Den eksterne energipolitik var især på dagsordenen for Rådets (udenrigsanliggender) møder i juli 2012 og april 2013, hvor EU's udenrigsministre viste stor interesse for at finde måder, hvorpå udenrigspolitikken kan støtte målene for EU's energipolitik.

For at skabe et forum, hvor strategier og initiativer over for tredjelande kan drøftes mere indgående har Kommissionen nedsat en strategisk gruppe for internationalt energisamarbejde.

⁷

Afgørelse nr. 994/2012/EU, EUT L 299 af 27.10.2012, s. 13.

Gruppen, som består af medlemmer fra medlemsstaternes ministerier for energi og udenrigsanliggender og Tjenesten for EU's Optræden Udadtil, har til opgave at udpege og diskutere fælles prioriteter, der kan føre til udvikling af fælles initiativer og holdninger over for tredjelande og -regioner. Den strategiske gruppe har, siden den blev nedsat i 2012, mødtes fem gange og drøftet relationerne til Kina, Ukraine, det sydlige Middelhavsområde, USA og det østlige partnerskab. Dette har skabt bedre forståelse af de fælles prioriteter og de næste skridt i energisamarbejdet med disse partnere. Den strategiske gruppes arbejde ville dog med fordel kunne styrkes at en øget informationsudveksling mellem medlemsstaterne om deres aktiviteter i tredjelande - en udveksling, der hidtil har været begrænset.

Der er allerede praksis for regelmæssige EU-koordineringsmøder i Bruxelles og nogle gange lokalt forud for møderne mellem de styrende organer i Energifællesskabet, traktaten om det europæiske energicharter (ECT), Det Internationale Energiagentur (IEA) og Det Internationale Agentur for Vedvarende Energi (IRENA). En EU-strategi er især nødvendig med hensyn til spørgsmål af strategisk betydning for disse organisationer, f.eks. IEA's associeringsproces og ECT's modernisering og formidling. Selvom der ikke finder nogen formel EU-koordinering sted mellem de deltagende medlemsstater og Kommissionen, er der i visse tilfælde tale om uformelle udvekslinger inden for rammerne af det internationale partnerskab for samarbejde om energieffektivitet (IPEEC), ministermødet om ren energi (CEM) og G8/G20. En mere koordineret tilgang vil bidrage til, at EU kan spille en stærkere og mere effektiv rolle i de globale energidrøftelser og -organisationer.

Kommissionen, Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik og Tjenesten for EU's Optræden Udadtil har arbejdet tæt sammen om ovenstående aktiviteter.

Selvom de nævnte bestræbelser har skabt større gennemsigtighed i EU's aktiviteter, er der stadig en markant mangel på viden hvad angår medlemsstaternes egne aktiviteter på energiområdet i tredjelande. Der vil her kunne gøres større brug af EU-delegationerne med hensyn til at rapportere og analysere, og de lokale energirådgivernetværk kunne ligeledes styrkes. Det ville være gavnligt for gennemførelsen af EU's eksterne energimål, hvis der blev gjort en indsats for at øge informationsudvekslingen og forfølge fælles mål af strategisk betydning for EU.

4. STYRKELSE AF EU'S SAMARBEJDE MED NABOLANDENE

Et af omdrejningspunkterne i EU's eksterne energistrategi har været forholdet til landene i EU's umiddelbare nabolag, hvilket også er i overensstemmelse med målene i EU's naboskabspolitik. Selvom integration af energimarkedet og lovgivningsmæssig konvergens er mål, som vi deler med flere af vores naboer, tager det tid at integrere lovrammer og fysiske infrastrukturer, idet det afhænger af både de interne reformers hastighed og forhandlinger og gennemførelse af komplekse juridisk bindende aftaler. Dette har krævet en differentieret tilgang.

Hvad angår **Schweiz** blev forhandlingerne om en elektricitetsaftale indledt i 2007, men de er stadig ikke afsluttet. Begge parter prøver p.t. at genoplive forhandlingerne med det formål at nå en elektricitetsaftale i 2014. Der er brug for en sådan aftale, for at de schweiziske el-selskaber fortsat kan deltage i EU's harmoniserede marked for elektricitet. Udover emner som lige vilkår vedrørende statstilskud, gennemførelse af gennemsigtighedsregler og andre tekniske emner, vil institutionelle spørgsmål om især en neutral forligsinstant for retstvister være afgørende for indgåelse af aftalen.

Energifællesskabet, som Ukraine og Moldova blev en del af i 2011, Georgien har for nylig ansøgt om medlemskab af, og hvor Armenien, Norge og Tyrkiet har observatørstatus, er

fortsat et af nøgleværktøjerne for udvidelsen af EU's indre marked til nabolandene. I de seneste to år har ministerrådet øget energifællesskabsretten til også at omfatte bestemmelser i den tredje pakke for det indre marked for elektricitet og gas, direktiv 2009/28/EF om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder, direktiv 2009/119/EF om minimumslagre af råolie og/eller olieprodukter og forordning 2008/1099/EF og direktiv 2008/92/EF om energistatistik. Derudover bliver der taget skridt hen imod vedtagelsen af energieffektivitetsdirektivet 2012/27/EU og direktivet om industrielle emissioner 2010/75/EU. Udover at udbygge de regler, der er dækket af Energifællesskabet, har aktiviteterne de sidste to år drejet sig om at gøre konkrete fremskridt inden for integration af de kontraherende parters gas- og elektricitetsnet gennem mere intensiv overvågning og håndhævelse af de lovmæssige bestemmelser om sammenkobling, tredjepartsadgang og grænseoverskridende udveksling.

Det primære fokus i infrastrukturarbejdet har været aktiv promovering af et begrænset antal vigtige investeringsprojekter, som er nødvendige for at øge de grænseoverskridende strømme, sikkerheden eller energiforsyning og løse underinvesteringsproblemet. Listen over projekter, der er af interesse for Energifællesskabet, bør blive vedtaget af ministerrådet i oktober 2013 og omfatter projekter af stor regional interesse og grænseoverskridende betydning. En omfattende offentlig høring har resulteret i 100 projektforslag, hvoraf 33 er sat på listen.

Endelig er det forbedrende arbejde afsluttet, så der kan træffes afgørelse om forlængelse af energifællesskabstraktaten efter 2016 (traktaten skulle oprindeligt gælde i ti år) og om nedsættelse af en arbejdsgruppe på højt plan, der skal vurdere traktatens funktion og mulige forbedringer.

Det østlige partnerskab er en anden ramme, der skal øge energisikkerheden i EU og de østlige partnerlande, og samtidig bidrage til at nå målene for bæredygtig udvikling og konkurrenceevne. Aktiviteterne i det østlige partnerskabs platform om energisikkerhed er fortsat gennem regelmæssige halvårlige møder suppleret med særlige workshops og besøg på energianlæg. Platformen fokuserer på informationsudveksling med henblik på at skabe opmærksomhed om bedste praksis - f.eks. inden for energieffektivitet og udformning af elektricitetsmarkeder - i de østlige partnerskabslande.

Bilateralt samarbejde er et andet vigtigt aspekt af forholdet til mange af vores naboer. Gennemførelse af aftalememorandummet på energiområdet er stadig en vigtig del af dagsordenen for EU's associeringsagenda med **Ukraine**, som går forud for associeringsaftalen om et vidtrækkende og bredt frihandelsområde.

For EU er det afgørende, at det ukrainske gastransmissionssystem er pålideligt og gennemskeligt, og Kommissionen har derfor fortsat sin aktive støtte til en modernisering af gasinfrastrukturen i Ukraine og arbejdet for at sikre, at den fortsat indgår som en vigtig del af det paneuropæiske energinet. Bestræbelserne fortsætter for at indgå en trepartsaftale om gasforsyning fra Rusland til EU via Ukraine. Ukraine har imidlertid mulighed for at øge sin energisikkerhed ved at diversificere forsyningskilderne og bevæge sig ud over sin traditionelle rolle som transitland gennem sit store rørledningsnet, konventionelle og ukonventionelle gasressourcer og vigtige gaslagringsfaciliteter, som er et vigtigt plus for regionens energisikkerhed. Der er truffet særlige foranstaltninger, der skal muliggøre tilbagegående gasstrømme fra EU til Ukraine. En forudsætning er udviklingen af en ikke-diskriminerende og stabil retlig og reguleringsmæssig ramme i overensstemmelse med Ukraines forpligtelser over for Energifællesskabet.

Dette var også temaet ved en rundbordskonference på højt plan om udviklingen af det ukrainske gasmarked, som blev afholdt i maj 2013 på foranledning af EU's kommissær for energi og Ukraines minister for brændstof og energi. Det blev besluttet, at en gruppe

bestående af repræsentanter fra Kommissionen, de ukrainske myndigheder, Energifællesskabets sekretariat, de berørte medlemsstater, interesserede virksomheder og finansielle institutioner skulle nedsættes for at skabe et forum til støtte for de igangværende reformer af den ukrainske gassektor.

I Moldova støtter EU integrationen af det moldoviske energimarked i EU's energimarked, både med hensyn til gas- og elektricitetssektoren. Det sker gennem forskellige instrumenter såsom budgetstøtte og teknisk bistand. EU bistår også oprettelsen af gas-samkøringsforbindelsen mellem Moldova og Rumænien, så der kan transporteres gas i begge retninger. EU støtter generelt de igangværende reformprocesser, der finder sted i energisektoren, efter at Moldova tiltrådte energifællesskabstraktaten i 2011.

I oktober 2012 offentliggjorde Energifællesskabet - i medfør af traktaten om oprettelse af energifællesskabet - sin årlige rapport om gennemførelsen af lovgivningen, som for første gang inkluderede Ukraine og Moldova.

Inden for rammerne af den positive dagsorden for forholdet mellem EU og **Tyrkiet** blev det aftalt at øge energisamarbejdet og fokusere på langsigtet planlægning, markedsintegration og infrastrukturudvikling, bæredygtig energipolitik og teknologi samt nuklear sikkerhed og strålingsbeskyttelse. I februar og april 2013 blev der afholdt to møder om henholdsvis elektricitet og gas. Det næste møde, der efter planen skal afholdes i efteråret 2013, vil omhandle samarbejdet om energieffektivitet og vedvarende energi. Dette samarbejde, som har til formål at fremme en eventuel integration af EU's og Tyrkiets energimarkeder, kan også bidrage til at øge energiforsynings sikkerheden og skabe forretningsmuligheder for begge parter.

Lande i **området omkring Det Kaspiske Hav**, der har rige naturressourcer, og som indtager en strategisk geografisk position i EU's bredere naboskab, har et vigtigt potentiale med hensyn til at diversificere Europas energiforsyning og transitruter, især hvad angår gas. EU har i henhold til erklæringen om den sydlige gaskorridor fra 2011 fortsat sit tætte samarbejde med lande og virksomheder i regionen om åbningen af **den sydlige gaskorridor**. Der er med underskrivelsen af en mellemstatslig aftale mellem Tyrkiet og Aserbajdsjan om den transanatolske rørledning (TANAP) og den efterfølgende ratificering i 2012 sket betydelige fremskridt med hensyn til realisering af projektet, der er af strategisk betydning for EU. Den 28. juni 2013 meddelte Shah Deniz II-konsortiet sin beslutning om at vælge den transadriatiske rørledning (TAP) som evakueringsvej for gas i den sydlige gaskorridor. Den endelige investeringsbeslutning forventes truffet før udgangen af 2013, og den første gas skal da transporteres til Europa inden januar 2019.

EU vil fortsætte sit samarbejde med såvel Aserbajdsjan som andre lande i området omkring Det Kaspiske Hav om udvidelse af korridoren og øgede leverancer for på mellemlang sigt at dække mindst 10 % af den europæiske efterspørgsel via denne korridor. Kommissionen støtter i den forbindelse den videre integration af markederne i Sydøsteuropa aktivt.

Kommissionen fik i september 2011 forhandlingsmandat fra Rådet med henblik på at forhandle en trepartsafteale med Turkmenistan og Aserbajdsjan om etablering af en transkaspisk rørledning (TCP), og drøftelserne er stadig i gang. Kommissionen har arbejdet tæt sammen med Unionens højtstående repræsentant og den særlige repræsentant for Centralasien om formidling af TCP's strategiske betydning for landene i området, heriblandt Rusland. Kommissionen har i samarbejde med Verdensbanken iværksat en undersøgelse om TCP's miljømæssige rækkevidde, der skal håndtere de bekymringer, som lande, der grænser op til Det Kaspiske Hav, har udtrykt med hensyn til de mulige miljømæssige konsekvenser af en sådan rørføring. Undersøgelsen forventes færdig i starten af 2014.

Energidialogen med **Rusland** er stadig intensiv, og energirelationerne drøftes jævnligt på højeste niveau, bl.a. på topmøderne mellem EU og Rusland. Konstruktive udvekslinger førte i marts 2013 til vedtagelsen af en energikøreplan for EU-Rusland indtil 2050.

Siden begyndelsen af 2012 har der fundet konstruktive forhandlingsmøder sted mellem EU og Rusland om en elektricitetsaftale med det formål at forbedre koordineringen mellem de synkroniserede kraftsystemer i de baltiske lande, Den Russiske Føderation og Belarus, og tillade de baltiske lande at gennemføre det indre markeds regler for elektricitet. Disse forhandlinger forventes afsluttet i den nærmeste fremtid.

EU's og Ruslands advarselsmekanisme på energiområdet, som skal afstedkomme fælles aktioner i tilfælde af en nødsituation, afbøde konsekvenserne og forebygge sådanne situationer i fremtiden, blev ajourført i februar 2011.

Drøftelser med Rusland finder også sted med hensyn til gennemførelsen af den anden og tredje energipakke⁸ i EU og Energifællesskabet, bl.a. hvad angår udskilning i Litauen, OPAL-undtagelsen m.m. Der overvejes pragmatiske løsninger, ligesom det er tilfældet med Yamal-rørledningen i Polen.

Der er usikkerhed omkring den langsigtede lovramme for forholdet mellem EU og Rusland. Selvom det voksende antal energirelaterede sager mellem EU og Rusland viser behovet for juridisk klarhed, er der stadig stor forskel på de to parter holdninger til energiaspektet af en ny generel lovramme, den såkaldt "nye aftale".

Energikøreplanen for EU-Rusland indtil 2050

Europa-Kommissionen og den russiske regering har i 2010 og 2011 samarbejdet om en energikøreplan frem til 2050 med det formål at etablere et langvarigt samarbejde og få graden af usikkerhed i den indbyrdes energirelation ned på et acceptabelt niveau. Energikøreplanen for EU-Rusland indtil 2050 blev underskrevet af EU's energikommissær Oettinger og Ruslands energiminister Novak i marts 2013.

Den vedtagne køreplan er udtryk for de store fælles interesser og fordele, der er grundlaget for EU og Ruslands relationer på energiområdet. Køreplanen fastsætter det strategiske mål, at der inden 2050 skal etableres et fælles energirum med en fungerende integreret netværksinfrastruktur med åbne, gennemsigtige, effektive og konkurrencedygtige markeder, som skal bidrage til at sikre energisikkerheden og nå EU og Ruslands mål for bæredygtig udvikling.

Køreplanen er et fremadskuende, dynamisk dokument, der dækker en lang række emner, som er vigtige for energirelationerne mellem EU og Rusland. Det tager især hånd om energieffektivitetssamarbejdet i sektorerne for elektricitet, gas, olie og vedvarende energikilder. For hvert af disse områder giver køreplanen specifikke henstillinger med en række tiltag, der skal styrke EU og Ruslands energisamarbejde i de kommende årtier.

Køreplanens henstillinger og konkrete tiltag vil blive overvåget - og revideret - inden for rammerne af energidialogen mellem EU og Rusland. Der vil blive taget hensyn til anbefalingerne i de arbejdsprogrammer, som udarbejdes af de tematiske grupper under energidialogen. Dette vil muliggøre en grundig overvågning af gennemførelsen inden for alle områder af det bilaterale samarbejde.

EU har været dybt engageret i den transformation, der har fundet sted i **det sydlige Middelhavsområde**, hvilket beskrives i den fælles meddelelse⁹ fra marts 2011 "Et

⁸ http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/legislation/legislation_en.htm.

⁹ KOM(2011) 200 endelig.

partnerskab for demokrati og fælles velstand med det sydlige Middelhavsområde". Dette er sket gennem mobilisering af betydelige ekstra ressourcer, øgede handels- og markedsmuligheder og et forstærket samarbejde med civilsamfundet. Blandt nøgleforslagene i den eksterne energistrategi fra 2011 var etableringen af et regionalt energipartnerskab mellem EU og Middelhavsområdet, som oprindeligt omhandlede elektricitet og vedvarende energi. Eftersom de politiske forhold og interne udfordringer i regionens lande er meget vanskelige, er en multilateral regional lovramme på energiområdet et mere langsigtet mål.

Ikke desto mindre er der sket fremskridt på flere områder. Vigtige programmer for budgetstøtte, der sigter mod reformer af energisektoren, og venskabsprogrammer bliver gennemført i adskillige lande i regionen. Der er indledt forhandlinger med Marokko om en vidtgående og bred frihandelsaftale, som indeholder et betragteligt afsnit om energi, og der har indtil videre fundet to forhandlingsrunder sted i 2013. Underskrivelsen af aftalememorandummet vedrørende energi med Algeriet i juli 2013 bør fremme samarbejdet med dette vigtige leverandørland. EU støtter projekter for elektricitetsproduktion og -transmission via adskillige finansieringsinstrumenter og i tæt samarbejde med de internationale finansieringsinstitutioner.

Der er planlagt et møde for Middelhavslandenes energiministre i Bruxelles i december 2013 - det første af sin slags siden 2007. Mødet vil kunne byde på muligheden for at støtte op om solenergiplanen for Middelhavsområdet og drøfte projektet vedrørende oprettelse af et energifællesskab mellem EU og Middelhavslandene.

Opdagelsen af naturgas i Levant-bassinet ud for Israels og Cyperns kyst i henholdsvis 2009 og 2011 har givet nye perspektiver for den østlige Middelhavsregion og vil muligvis kunne gøre visse lande i regionen til gaseksportører fremfor gasimportører. EU følger udviklingen af de igangværende prospekteringsaktiviteter i **det østlige Middelhavsområde**. Det vil være afgørende med et tæt samarbejde mellem EU og landene i regionen, hvis områdets gaspotentiale skal udnyttes fuldt ud. Derudover vil valg af ruter, transportformer og salgspris være bestemmende for EU's potentielle gasimport fra denne region. Udover de muligheder, der allerede er under overvejelse, såsom en LNG-terminal på Cypern og en rørledning fra Cyperns kyst til Grækenland via Kreta, bør alle potentielle ruter følgelig tages i betragtning og vurderes ud fra et energisikkerhedsmæssigt synspunkt.

Der er indledt en **energidialog med Israel** vedrørende EU's adgang til gasmarkedet, gaspriser og infrastrukturer, men også om forskningssamarbejde, fremme af vedvarende energi, anvendelse af intelligente net og styring af efterspørgselsresponsen. Når Libanon snart begynder at prospektere, vil EU komme til at spille en vigtig rolle med hensyn til at levere teknisk støtte og kapacitetsopbygning. EU vil også bidrage til det regionale samarbejde med henblik på at sikre den højeste grad af sikkerhed i forbindelse med offshore kulbrintefterforskning og for miljøet.

Det er fortsat en EU-målsætning at forbedre forbindelserne med nabolandene. Den første liste over projekter af fælles interesse vil blive vedtaget i efteråret 2013 som en del af gennemførelsen af de nyligt vedtagne retningslinjer for den transeuropæiske energiinfrastruktur¹⁰. Det forventes, at listen vil indeholde projekter, der skal skabe forbindelser til lande uden for EU. Forbedring af infrastrukturforbindelserne med tredjelande og udvikling af et ægte fælleseuropæisk marked vil i fremtiden også blive taget op til overvejelse.

EU støtter endvidere en bred vifte af investeringer i energisektoren: gennem naboskabsinvesteringsfaciliteten (NIF) har Kommissionen allerede bidraget med

¹⁰ Forordning (EU) nr. 347/2013, EUT L 115 af 25.4.2013, s. 39.

150 mio. EUR i form af investeringstilskud eller teknisk bistand inden for energisektoren til ENP-landene, hvilket har muliggjort lån fra de europæiske finansieringsinstitutioner i størrelsesordenen ca. 2 mia. EUR. EU har ligeledes ydet teknisk bistand og fremmer regionalt energisamarbejde gennem adskillige programmer som f.eks. Inogate¹¹ og borgmesteraftalen¹².

5. UDDYBNING AF ENERGIPARTNERSKABET MED LEVERANDØRER OG FORBRUGERE

De seneste to års udvikling af de globale energimarkeder har vist, at EU i sit forhold til energileverandørerne fortsat bør arbejde for at fremme gennemsigtige, konkurrencedygtige og likvide markeder. EU bør også forblive åben og fleksibel over for samarbejdet med nye leverandører på markedet, som er interesserede i at få adgang til EU's marked.

Hvad angår samarbejdet med **energileverandører** har EU fortsat koncentreret sig om forholdet til traditionelle leverandører som Rusland. EU's forhold til **Norge** nåede en ny milepæl i 2012, idet eksporten af naturgas fra Norge til EU nu har nået et niveau, der kan sammenlignes med Ruslands naturgaseksport. Udover sin rolle som energileverandør er Norge, som er forbundet til EU via Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS), i det hele taget en særlig partner for EU. Det vedvarende positive samarbejde er blevet fremmet gennem årlige ministermøder mellem EU og Norge suppleret af faglige møder som f.eks. konferencen mellem EU og Norge om gas, der blev afholdt i marts 2013. Det er vigtigt, at EØS og EFTA-staterne - heriblandt Norge - gennemfører og anvender den tredje energipakke så snart som muligt.

De sidste to år er den politiske kontakt til leverandørerne i Mellemøsten blevet øget gennem direkte uformelle samtaler med lande såsom Saudi Arabien og Qatar, og energikommissærens deltagelse i møder på højt niveau som f.eks. EU-OPEC-ministermøderne og ministermødet i Det Internationale Energiforum. Rygraden i EU's relation til energileverandørerne er et kontraktforhold mellem kommercielle operatører, men opbygning af politisk tillid og målrettet samarbejde på områder af særlig interesse for vores partnere vil kunne fremme de kommercielle relationer. Eksempler på nylige aktiviteter på arbejdsniveau omfatter den fælles EU-OPEC-rundbordssamtale om sikkerheden ved offshore olie- og gasudvinding, der blev afholdt i november 2012, og samarbejdet om energieffektivitet med Den Arabiske Liga og individuelle lande som Saudi Arabien.

Energiproducenter i **Afrika**, f.eks. Nigeria og Angola, er allerede vigtige leverandører til bl.a. EU. Med de nye forekomster af olie og gas på kontinentet er det sandsynligt, at Afrika kommer til at spille en større rolle for energiforsyningen og EU's energisikkerhed. EU vil fortsætte med at overvåge udviklingen og tage passende hensyn hertil i sine samarbejdsbestræbelser.

Der har været mere konkrete fremskridt i udviklingen af samarbejdet med **forbrugerlandene**, især **Kina**. Energi er nu et af de vigtigste emner i forholdet mellem EU og Kina takket være et succesfuldt møde på højt niveau mellem EU og Kina om energi, der fandt sted i maj 2012, og som bragte vigtige kinesiske politikere sammen med energiministre fra EU's medlemsstater og Europa-Kommissionen¹³. På mødet blev energisikkerhed oprettet som nyt samarbejdsområde, hvilket åbner op for strategiske drøftelser med vores kinesiske modparter med det formål at skabe sikre, stabile og bæredygtige globale energimarkeder. Partnerskabet om urbanisering mellem EU og Kina blev også oprettet ved mødet. Energiforsyning,

¹¹ <http://www.inogate.org>.

¹² <http://www.covenantofmayors.eu>.

¹³ Der blev vedtaget tre erklæringer på mødet på højt niveau mellem EU og Kina om energi i maj 2012: EU og Kinas fælles erklæring om øget samarbejde om elektricitetsmarkederne, EU og Kinas erklæring om energisikkerhed og den fælles erklæring om Partnerskabet om urbanisering mellem EU og Kina.

-effektivitet og -planlægning spiller her en vigtig rolle, om end partnerskabets fokus er bredere end disse områder. Energisamarbejdet med Kina støttes også af dialogen mellem EU og Kina om innovationssamarbejde.

Den nye kinesiske regerings prioriteter matcher de prioriteter, som EU har opstillet for energisamarbejdet med Kina. Det har på arbejdsniveau resulteret i en eksponentiel strøm af aktiviteter vedrørende bl.a. elektricitetsregulering, udvikling af gasmarkedet, langsigtet planlægning, global energiforvaltning og nuklear sikkerhed samt en mulig Euratom-aftale, der supplerer den bilaterale aftale om forsknings- og udviklingssamarbejde vedrørende fredelig anvendelse af nuklear energi, der p.t. er gældende. Energisamarbejdet med Kina vil udgøre en væsentlig del af det dokument, der skitserer prioriteterne for EU og Kinas strategiske partnerskab, og som skal vedtages på det næste topmøde mellem EU og Kina.

Partnerskabet om urbanisering mellem EU og Kina

Partnerskabet om urbanisering mellem EU og Kina, der blev indgået i maj 2012 af daværende vicepremierminister Li Keqiang og Kommissionens formand Barroso, er en åben politisk platform, hvor europæiske og kinesiske interessenter kan samarbejde og dele erfaringer vedrørende de økonomiske, sociale og miljømæssige udfordringer ved urbaniseringen. Kinas urbaniseringsniveau forventes at vokse hastigt fra de nuværende 50 %, og tre fjerdele af europæerne bor i byområder. Begge parter stræber derfor efter at udvikle innovative urbaniseringsstrategier.

Partnerskabet er det første instrument af sin art. Det dækker adskillige områder som f.eks. bæredygtig byplanlægning, energiforsyning og efterspørgselsstyring, mobilitet, grønne bygninger og byforvaltning. Det involverer også en række interessenter, heriblandt lokale myndigheder, virksomheder, ngo'er, tænketanke og erhvervsorganisationer.

Partnerskabet gennemføres via et årligt urbaniseringsforum, hvor der både er en række tematiske underfora og en udstilling om bæredygtig urbanisering. Det omfatter også private og lokale initiativer. Det er meningen, at partnerskabet skal bygge på de eksisterende samarbejdsaktiviteter og samtidig generere nye, og skabe synergier der, hvor det er muligt.

Hvad angår **USA** fortsatte samarbejdet gennem det årlige møder i EU-USA-Energirådet og dets tre arbejdsgrupper om energisikkerhed, energiteknologi og energipolitik. Regelmæssige drøftelser har omhandlet emner som eksempelvis olie- og gasmarkeder, udviklingen i EU's nabolande, herunder af den sydlige gaskorridor, energieffektivitet, CO₂-opsamling og -lagring, intelligente net, offshore og nuklear sikkerhed. De prioriterede områder i forskningssamarbejdet omfattede intelligente net og energilagring, brint og brændselscelleteknologier og materiel til energi og nuklear fusion. Der er også taget konkrete initiativer, der skal styrke laboratoriesamarbejdet mellem de fælles programmer for den europæiske energiforskningsalliance, JRC's og USA's respektive energiprogrammer, laboratorier og agenturer, men der er stadig store problemer – bl.a. spørgsmålet om gensidighed, som skal løses.

Med den markante vækst i USA's ukonventionelle olie- og gasproduktion opstår der imidlertid en ny dynamik i energiforholdet mellem EU og USA, hvor fokus også ledes over på bilaterale handelsspørgsmål og industriel konkurrenceevne. De forhandlinger, der for nylig er blevet indledt i det transatlantiske handels- og investeringspartnerskab, vil kunne spille en vigtig rolle for fastsættelsen af regler for handel med og investeringer i energi og råvarer. Disse vil efterfølgende kunne bidrage til udviklingen af globale regler og standarder.

I kølvandet på den tredobbelte katastrofe i marts 2011 opfordrede ledere fra EU og **Japan** til et øget energisamarbejde. Der samarbejdes allerede om en reform af elektricitetsmarkedet, og Japan forbereder lovforslag vedrørende elektricitets- og gasmarkederne med henblik på at

dele analyser af de seneste udviklinger og drøfte måder, hvorpå regeringerne kan støtte overgangen til et mere likvidt og fleksibelt globalt gasmarked. De første kontakter er etableret for at skabe regelmæssige udvekslinger om nuklear sikkerhed, og forskningssamarbejdet øges gradvist med hensyn til reaktorsikkerhed og forvaltning af nødsituationer, mens Japan revurderer sin energistrategi og dertilhørende forskningsprioriteter.

En fælles erklæring om et forstærket energisamarbejde med **Indien** blev vedtaget på topmødet mellem EU og Indien i februar 2012. Samarbejdet fokuserer på fremstilling og anvendelse af rent kul, produkter og bygningers energieffektivitet, intelligente net og vedvarende energi. Der er iværksat aktiviteter inden for de fleste af disse områder, og energipanelet for EU og Indien mødes årligt for at overvåge samarbejdet og udveksle synspunkter. Energi er også en af de tematiske prioriteter i det indisk-europæiske partnerskab, der blev oprettet i 2012.

I forbindelse med EU's energisamarbejde med **Brasilien**, der har fundet sted siden 2007, blev der skabt god forståelse på dialogmødet om energipolitik i 2013, hvor det blev aftalt at styrke udvekslinger om bæredygtig energi og i fællesskab udvikle forhold for gennemskuelig markedsføring af biobrændstoffer. Der er iværksat aktiv fælles forskning inden for bæredygtige biobrændstoffer, og den forventes at blive intensiveret i de kommende år.

På det multilaterale niveau har EU fortsat støttet **Energicharteret** som en vigtig ramme for juridisk bindende regler for energihandel, -transit og -investering. EU har været ivrig fortalere for Energicharterets politik for konsolidering, formidling og udvidelse, der blev vedtaget i juli 2012, såvel som intentionerne om at ajourføre Energichartererklæringen fra 1991.

EU har i en række **frihandelsaftaler** allerede forhandlet omfattende regler for energiområdet. Der er afsluttet energispecifikke forhandlinger med Ukraine, Moldova, Georgien og Armenien, ligesom forhandlinger er i gang med USA, Rusland og Marokko. Der bliver også snart indledt forhandlinger med Aserbajdsjan og formentlig Mexico. Energispørgsmålet er set i et horisontalt perspektiv også vigtigt i handelsforhandlingerne med Canada og Kasakhstan og forhandlingerne om grøn teknologi med ASEAN-landene.

Som tidligere nævnt medførte Fukushima-ulykken, at EU - både i bilaterale og multilaterale aftaler - krævede det højeste niveau af **nuklear sikkerhed** på globalt plan. EU's nabolande blev opfordret til at deltage i EU's stresstest og peer review. Schweiz, Ukraine og Kroatien (før landet tiltrådte EU) deltog fuldt ud. Andre nabolande (f.eks. Tyrkiet, Belarus og Armenien) indvilligede i at arbejde med samme metoder men andre tidsfrister, mens Rusland udførte sine egne undersøgelser. Efter disse kontroller er der for visse lande planlagt bistand fra instrumentet for samarbejde om sikkerhed på det nukleare område.

Der tages også de nødvendige skridt for, at de bilaterale Euratom-aftaler afspejler nuklear sikkerhed. Det sker via en løbende evaluering af aftalen med Canada og den nye aftale med Sydafrika, foreløbige drøftelser med Rusland og i fremtiden mulige drøftelser med Kina og Sydkorea.

På det multilaterale plan deltager EU aktivt i Den Internationale Atomenergiorganisations (IAEA) aktiviteter, hvor Euratom bidrager med input og erfaringer i forberedelsen af forslag til det sjette møde om revision af konventionen om nuklear sikkerhed, der skal afholdes i marts-april 2014. Det bilaterale samarbejde mellem EU og IAEA blev styrket med oprettelsen af en samarbejdsmekanisme i januar 2013, hvor de øverste tjenestemænd kan mødes og drøfte nuklear teknologi, herunder sikkerheden i forbindelse med produktion af nuklearenergi og forskningsaktiviteter.

Men en ny EU-lovramme for **offshore-sikkerhed** er dette emne indarbejdet i det bilaterale samarbejde med de relevante lande såsom USA og Norge såvel som OPEC-landene og i forbindelse med EU's deltagelse i internationale rammer som f.eks. G20.

6. STØTTE TIL UDVIKLINGSLANDENE

Det er EU's udviklingspolitik's primære mål at støtte udviklingslandenes bestræbelser på at udrydde fattigdom, ligesom det er en prioritet for EU's eksterne aktioner til støtte for EU's interesser i at skabe en stabil og velstående verden. EU har allerede gjort meget for at mindske fattigdommen og især støtte realiseringen af årtusindudviklingsmålene. EU har de sidste seks år ydet et finansielt bidrag på mindst 2,5 mia. EUR til det internationale samarbejde inden for ikke-nuklear energi for hermed at tackle udfordringerne i forbindelse med energifattigdom og bæredygtig vækst. Manglende adgang til vedvarende energitjenester er en alvorlig hindring for social og økonomisk udvikling. Uden vedvarende energi er det svært at sikre tilstrækkelig adgang til rent vand, ordentlig uddannelse og grundlæggende sundhedspleje. Øget adgang til energi har en markant indvirkning på produktivitet og omsætning på alle niveauer i landbrugsværdikæden - fra produktion over forarbejdning efter høst og opbevaring til markedsføring.

For at tage hånd om disse problemer slår meddelelsen om en dagsorden for forandring¹⁴ fast, at EU skal bistå med teknologi og ekspertviden såvel som udviklingsstøtte og fokusere på tre vigtige udfordringer: prisudsving og energisikkerhed, klimaændringer, herunder adgang til kulstoffattige teknologier, og adgang til sikre, rene og bæredygtige energitjenester til en rimelig pris.

Grundet komplementariteten med disse retningslinjer støtter Kommissionen målsætningerne i FN's generalsekretær Ban Ki-moons initiativ "Bæredygtig energi for alle". Dette initiativ har som mål, at alle mennesker skal have adgang til energi inden 2030, ligesom energieffektiviteten og anvendelsen af vedvarende energi skal fordobles.

EU bidrager til disse mål med sit eget "Bæredygtig energi for alle"-initiativ. Kommissionens formand Barroso står i spidsen for dette initiativ, som sigter mod at hjælpe udviklingslandene med at give 500 mio. mennesker adgang til energi inden 2030.

For at nå dette mål har Kommissionen i perioden 2012-2013 mobiliseret mere end 500 mio. EUR til øjeblikkelig optrapning af støtten til bæredygtig energi i udviklingslandene. I de kommende år vil disse bestræbelser i samarbejde med medlemsstaterne blive intensiveret. De partnerlande, der har valgt energi som målsektor for samarbejdet med EU inden for den flerårige finansielle ramme, vil blive vist særlig opmærksomhed.

På internationalt niveau vil Kommissionen også fremme målsætningerne i dagsordenen for forandring ved at støtte adgangen til bæredygtige energitjenester som et specifikt mål i forbindelse med opfølgning på årtusindudviklingsmålene.

EU bæredygtig energi til alle

For at nå det mål, som Kommissionens formand Barroso har sat, dvs. at hjælpe udviklingslandene med at give adgang til energi til 500 mio. mennesker, har Kommissionen for perioden 2012-2013 tildelt:

- 400 mio. EUR til energirelaterede foranstaltninger i det sydlige Sahara gennem en kombination af faciliteter. Dette burde hjælpe med at fremme investeringer på 4-8 mia. EUR.
- 65 mio. EUR til en facilitet for teknisk bistand, der skal hjælpe udviklingslandene med at udvikle og gennemføre reformprogrammer med det formål at tiltrække private investeringer.
- Næsten 100 mio. EUR til forbedret adgang til moderne og bæredygtige energitjenester for de fjerntliggende områder og landdistrikter.

¹⁴ KOM(2011) 637 endelig.

7. KONKLUSION

Kommissionens meddelelse om energiforsyningssikkerhed og internationalt samarbejde og Energirådets konklusioner af november 2011 har skabt fremdrift for EU's handling på området. I de seneste to år er aktiviteterne blevet intensiveret, bl.a. via politiske aftaler med flere af EU's partnere om at øge energisamarbejdet. Ligeså er der indledt forhandlinger om en række energispecifikke og tværsektorielle aftaler. Successen har ikke været den samme på alle områder og med alle partnere, men de positive tendenser, der er konstateret, kræver EU's fortsatte opmærksomhed og indsats.

Den strategi og de prioriteter, der blev valgt for to år siden er i bund og grund stadig gyldige. Ikke desto mindre bør der holdes fast ved fleksibiliteten og pragmatismen i EU's eksterne forbindelser på energiområdet for at kunne tilpasse sig de hurtige forandringer, der er på vej på de globale energimarkeder, såvel som den politiske og økonomiske udvikling - hvis og når sådanne tilpasninger er nødvendige. EU's lovrammer for det indre energimarked, energieffektivitet, vedvarende energi, miljø, konkurrence m.m. er stadig vigtige referencer for mange af EU's partnere. Ved at dele EU's erfaringer med udvikling af energipolitik, succeser og udfordringer, får vi mulighed for at skabe et positivt engagement og tillid hos mange af vores partnere.

En fortsat succesfuld gennemførelse af de eksterne prioriteter på energiområdet vil kræve et tæt samarbejde mellem Kommissionen, den højtstående repræsentant og Tjenesten for EU's Optræden Udadtil, som skal gøre optimal brug af deres værktøjer og ressourcer, herunder EU's delegationer. Der vil ligeledes være behov for en vedvarende indsats for at øge samarbejdet med og mellem EU's medlemsstater. EU's eksterne energiforanstaltninger hverken erstatter eller skal erstatte medlemsstaternes bilaterale samarbejde men nærmere være et supplement, der hvor det giver reel EU-merværdi. Ikke desto mindre er det nødvendigt at sikre, at EU taler med én stemme ved henvendelse til partnerne. I sidste ende vil en koordineret strategi muliggøre en effektiv promovering af EU's strategiske interesser og øge EU's samlede vægt og forhandlingskraft over for partnerne.